

ERNEST
HEMINGWAY

Adio, arme

Traducere din limba engleză
de Ionuț Chiva

POLIROM
2025

— Se lucrează de la un centru de acolo. Acum avem mulți bolnavi. Cu luptele s-a terminat.

— Și cealalte unde-s?

— Două sînt în munți și patru au rămas încă la Bainsizza. Celelalte două secții de ambulanțe sînt în Carso cu Armata a III-a.

— Și eu unde vreți să lucrez?

— Păi, dacă vrei, te poți duce la Bainsizza să iei cele patru mașini. Gino e acolo de multă vreme. N-ai fost pe-acolo, nu?

— Nu.

— A fost foarte rău. Am pierdut trei mașini.

— Am auzit.

— Da, ți-a scris Rinaldi.

— Și Rinaldi unde-i?

— Aici, la spital. A avut o vară și o toamnă pline.

— Cred și eu.

— A fost foarte rău. N-ai crede cît de rău a putut să fie. Nu de puține ori mi-am zis c-ai avut noroc să fii rănit la timp.

— Știu c-am avut.

— La anu' o să fie și mai rău. Probabil că vor ataca acum. Cică se pregătesc de atac, da' nu cred. E prea tîrziu. Ai văzut râul?

— Da, e deja umflat.

— Nu cred să atace acum, cînd au început ploile. Curînd or să înceapă ninsorile. Și ce-i cu compatrioții ăștia ai tăi? Or să mai apară și alți americani în afară de tine?

— Pregătesc o armată de zece milioane de oameni.

— Sper să avem și noi parte de cîtiva dintre ei. Da' or să-i ia francezii pe toți. N-o să

ajungă nici unu' pe aici. Ei, asta e. Rămii aici în noaptea asta și mâine pleci cu mașina cea mică și-l trimiți pe Gino înapoi. O să trimit cu tine pe cineva care știe drumul. O să-ți spună Gino despre ce-i vorba acolo. Se mai bombardează câte puțin, da' s-a terminat tot. O să-ți placă Bainsizza.

— Mă bucur c-o să-l văd. Și mă bucur să lucrez din nou cu dumneavoastră, *signor maggiore*.

Zîmbi.

— Foarte drăguț din partea ta să spui asta. M-am săturat pînă-n gît de războiul ăsta. Dacă-ș pleca, nu cred că m-aș mai întoarce.

— Atît de rău e?

— Da, atît de rău și chiar mai rău. Și acum du-te să te speli și să te vezi cu prietenul tău, Rinaldi.

Am ieșit și apoi am urcat scările, cărîndu-mi bagajele. Rinaldi nu era în cameră, însă lucrurile lui erau acolo – m-am așezat pe pat, mi-am desfăcut moletierele și mi-am scos bocancul din piciorul drept. După care m-am întins în pat. Eram obosit și mă durea piciorul drept. Mi se părea caraghios să stau așa în pat, cu un singur bocanc, așa că m-am ridicat, mi-am desfăcut șireturile de la celălalt și l-am lăsat să-mi cadă din picior, după care m-am întins înapoi peste pături. Pentru că fereastra era închisă, aerul din cameră se îmbîcsise, însă eram prea obosit ca să mă mai ridic să o deschid. Am văzut că lucrurile mele erau strînse toate într-un colț. Afară începea să se întunece. Am stat întins pe pat și, așteptîndu-l pe Rinaldi, m-am gîndit la Catherine. Aveam

de gînd să încerc să nu mă gîndesc la Catherine decît noaptea, înainte să adorm. Dar acum eram obosit și n-aveam ce face, așa că stăteam întins și mă gîndeam la ea. La ea mă gîndeam cînd intră Rinaldi. Nu se schimbase deloc. Poate că era doar puțin mai slab.

— Ei, băiețăș, spuse.

M-am ridicat în capul oaselor. El se apropie, se așeză pe pat și mă îmbrățișă.

— Dragu' de băiețăș!

Mă bătu pe spate și eu îi apucaii brațele.

— Hai, băiețel, să-ți vedem piciorul.

— Păi ar trebui să-mi dau jos pantalonii.

— Scoate-ți pantalonii, băiețăș. Ești între prieteni aici. Vreau să văd cum te-au operat.

M-am ridicat, mi-am dat pantalonii jos și mi-am scos genunchiera. Rinaldi se așeză pe podea și începu să-mi îndoiaie ușurel genunchiul înainte și înapoi. Își trecu degetul peste cicatrice, după care își puse ambele degete mari peste rotulă și o legănă ușor.

— Doar atît poți să-l îndoii?

— Da.

— A fost o crimă din partea lor să te trimită înapoi. Ar fi trebuit să-ți restabilească total mobilitatea articulației.

— E mult mai bine decît era. Era țeapăn ca lemnu'.

Rinaldi îl îndoii și mai mult. Mă uitam la mîinile lui. Avea mîini fine, de chirurg. I-am privit apoi creștetul capului – avea părul lucios și cărarea frumoasă. Îmi îndoii prea tare genunchiul.

— Au!

— Ar fi trebuit să mai faci niște mecano-terapie.

— E mai bine decît era înainte.

— Asta văd și eu, băiețaș. Mă pricep mai bine ca tine la asta. Se ridică în picioare și apoi se așeză pe pat. Cît despre genunchi, te-au operat bine, spuse și termină cu genunchiul. Povestește-mi tot ce-ai făcut pe-acolo.

— N-am ce să-ți povestesc. Am dus o viață destul de liniștită.

— Te porți ca un bărbat însurat. Ce te-a apucat?

— Nimic. Dar pe tine?

— Mă omoară războiul ăsta. M-a deprimat îngrozitor, spuse și își lăsă mîinile pe genunchi.

— Aha, am făcut eu.

— Da' care-i problema? Nu pot să am și eu reacții umane?

— Nu. Văd că te-ai distrat de minune. Povestește-mi.

— Toată vara și toamna am operat fără oprire. Lucrez întruna. Le fac treaba tuturor. Toate operațiile grele mi le lasă mie. O, Doamne, băiețaș, am devenit un chirurg excelent.

— Asta sună ceva mai bine.

— Nu stau niciodată să mă gîndesc. O, Doamne, eu nu gîndesc – operez.

— Asta-i foarte bine.

— Da' acum s-a terminat tot, băiețaș. Acum nu mai operez și mă simt ca dracu'. E un război oribil, băiețaș. Ascultă ce-ți zic eu. Hai, înveselește-mă. Ai adus discurile alea?

— Da.

Erau într-o cutie din rucsacul meu, învelite-n hîrtie. Eram prea obosit ca să mă ridic și să le scot.

— Ce-i, băiețaș, nici tu nu te simți bine?

— Mă simt ca dracu'.

— E îngrozitor războiu' ăsta. Hai. O să ne îmbătăm și o să ne înveselim. După care mergem să ne vărsăm amarul. Și după aia o să ne simțim bine.

— Am avut icter, i-am spus, așa că nu pot să mă-mbăt.

— Of, băiețaș, în ce hal mi te-au trimis înapoi. Om serios și cu o boală de ficat. Ascultă ce-ți zic, e de rău cu războiul ăsta. De ce l-om mai fi pornit, nu știu.

— O să bem un pahar. Nu vreau să mă-mbăt, da' un pahar putem să bem.

Rinaldi se duse la lavoar și aduse două pahare și o sticlă de coniac.

— E coniac austriac, îmi spuse. Șapte stele. Asta-i toată prada de care au avut parte la San Gabriele.

— Ai fost și tu acolo?

— Nu. N-am fost nicăieri. Am stat aici tot timpul și am operat. Uite, băiețaș, paharul tău pentru periuța de dinți. L-am ținut ca să-mi aducă aminte de tine.

— Ca să-ți aducă aminte să te speli pe dinți.

— A, nu. Pentru asta am paharul meu. L-am ținut ca să-mi aducă aminte cum încercai tu în fiecare dimineață să scapi de gustul pe care ți-l lăsa în gură Villa Rossa spălându-te pe dinți, înghițind la aspirine și înjurând tîrfele. De fiecare dată când văd paharu' ăsta mi-aduc aminte cum încercai să-ți cureți conștiința cu periuța de dinți. Veni lângă pat. Hai, sărută-mă și zi-mi că nu te-ai făcut om serios.

— N-o să te sărut niciodată. Ești un mai-muțoi.

— Da, știu, acum ești un bun băiat anglo-saxon. Băiatul cu remușcări, las' că știu eu. O să am puțină răbdare pînă-l văd din nou pe anglo-saxon încercînd să scape de gustul curvăsăriei cu o periuță de dinți.

— Mai bine toarnă niște coniac în paharul ăla.

Am ciocnit și am băut. Rinaldi rîdea de mine:

— O să te-mbăt și după aia o să-ți scot ficatul, îți bag în locul lui un ficat ca lumea, italianesc, și te fac om la loc.

Am întins paharul ca să-mi mai toarne coniac. Afară se făcuse întuneric. Ținînd paharul cu coniac în mîină, m-am dus să deschid fereastra. Ploaia se oprise. Afară se făcuse mai rece și printre copaci plutea ceața.

— Să n-arunci coniacu' ăla pe geam, îmi spuse Rinaldi. Dacă nu poți să-l bei, mai bine dă-mi-l mie.

— Ia mai du-te tu-n...

Mă bucuram să-l revăd pe Rinaldi. De doi ani mă lua peste picior și mie întotdeauna îmi plăcuse asta la el. Ne înțelegeam foarte bine unul cu celălalt.

— Te-ai însurat? mă-ntrebă din pat.

Eu stăteam în picioare, sprijinit de peretele de lîngă fereastră.

— Nu, nu încă.

— Da' ești îndrăgostit?

— Da.

— De englezoaica aia?

— Da.

— Bietu' băiețaș. Se poartă bine cu tine?

— Sigur că da.